

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Jämtlands län

Datum: 2023-12-04

Områdesnummer: NRO 23 066

Områdesnamn: Veman och Gullhög-Tönningfloarna

Kommun: Härjedalen

Koordinat (N, E); 6904360, 451778 (SWEREF99 TM)

Area: 4 717 hektar

Naturgeografisk region: 33g Dalarnas och Härjedalens näringsfattiga område

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Bottenhavet

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Eventuellt förfjäll

Riksvärde: Vattendrag, Våtmarkslandskap, Flora, Fauna

Värdebeskrivning: Riksintresseområdet utgörs av Veman och de stora myrkomplex som finns i vattendragets dalgång. Veman nyttjas inte för vattenkraft vilket gör att flödes- och sedimentdynamiken är naturlig och att det finns stora naturliga svämplan med meanderbågar och korvsjöar. Våtmarkerna inom riksintesseområdet är till stor del hydrologiskt intakta och flera av dem har mycket höga naturvärden, däribland Gullhögfloarna och Tönningfloarna. Inom området finns en rad skyddsvärda arter, bland annat käppkrokmossa som är fridlyst och omfattas av artskyddsförordningen. De ornitologiska värdena är höga med arter som blå kärrhök och tretåig hackspett. Inom området har man konstaterat häckning av 45 fågelarter.

Huvudkriterier: A, B, C, D

Förutsättningar för bevarande: Områdets värden kan påverkas negativt av stora vattenuttag, närliggande torvtäktsverksamhet, skogsbruk, dikning, utbyggnad av infrastruktur, exploatering, utsläpp av syreförbrukande ämnen, sedimenttransport och grumling, utsläpp och bräddning av avloppsvatten och dagvatten samt utsläpp av läkemedelsrester från avloppsreningsverk.

Förutsättningar för bevarande är att fiske inte utförs för hårt eller ensidigt mot en viss art, att utsättning av främmande arter inte förekommer och att vattendraget inte byggs ut för vattenkraft och vattenreglering. De allvarligaste hoten är sådana

som förstör eller allvarligt skadar strukturer, miljöer och funktioner i de akvatiska ekosystemen eller strandområdena.

Säkerställande: Gullhögfloarna och Tönningfloarna är utpekade som Natura 2000-område och Ramsarområde samt ingår i myrskyddsplan.

Områdets huvuddrag: Veman är ett större biflöde till Ljusnan som har sina källflöden vid Särvfjället och Köpmankölen. Riksintresseområdet börjar ca 2 kilometer sydost om Vemdalen där Sör-Veman och Norr-Veman rinner ihop och fortsätter nästan ända ner till utloppet i Svegssjön. Veman är inte påverkad av vattenkraftsutbyggnad och har därför en naturlig flödesdynamik och sedimentationsdynamik med meanderbågar och korvsjöar. I Veman finns en strömstationär, konkurrenskraftig stam av harr som bedöms ha stort skyddsvärde med få motsvarigheter i länet. Öring finns i vikter upp mot tre kilo. I lugnflytande delar förekommer gädda, abborre och lake. I Håsjön och Yttersjön finns öring, harr och sik.

Gullhögfloarna och Tönningfloarna utgör ett mycket stort myrkomplex med extremt välutbildade myrtyper. Vegetationen är ovanligt mångformig och präglad av rörligt vatten som troligen tillförs underifrån. Stora delar av objektet domineras av plana kärrgolv. Inom området finns en rad olika mossor, bland annat korvskorpionmossa, guldspärrmossa, gyllenmossa, myruddmossa, trekantig svanmossa, nordlig krokmossa och käppkrokmossa. Bland kärlväxterna finns vitstarr, trådstarr, snip, blåtåtel, kärrull, ängsull, tuvull, kärrsilja och kärrspira. I de norra delarna finns stora mossepartierna med rostvitmossa och ris av olika slag samt lavar. I de södra delarna domineras stora partier av en kärrtyp med buskformig glasbjörk. I Gullhögstjärnen finns stora mattor av nordnäckros.

Inom riksintresseområdet finns flera andra myrar med höga naturvärden, bland annat vid Vålkojan och Vemhån. I ett område norr om Vemhån finns mader, alltså kärr som tidigare använts för slätter.

Anmärkningar: Riksintresseområdet nyttjas av Handölsdalens sameby.

Referenser:

Naturvårdsverket, 2007: Myrskyddsplan för Sverige – objekt i Jämtlands län (ISBN 91-620-5669-7, ISSN 0282-7298).

Länsstyrelsen Jämtlands län, 2018: Gullhög-Tönningfloarna SE0720411. Bevarandeplan för Natura 2000.

Jämtlands läns ornitologiska förening, 1992: Fågelmyrar i Jämtlands län.